

Навчальна програма
«Технології. 5 клас»
для закладів загальної середньої освіти
(авторка Мачача Тетяна)

Навчальна програма розроблена до
модельної навчальної програми «Технології. 7–9 класи»
«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»
(наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 No 795)

Автори:

Дмитро Кільдеров, Тетяна Мачача, Володимир Юрженко, Дмитро Луп'як

2024 рік

ЗМІСТ

1. Вступна частина	3
1.1. Призначення, мета, завдання предмета «Технології. 5 клас»	3
1.2. Інноваційність змісту навчальної програми	4
1.3. Модель структурування змісту навчальної програми	4
1.4. Орієнтовний тематичний план «Технології. 5 клас»	7
1.5. Орієнтовний перелік технологій й об'єктів проєктно-технологічної діяльності за модулями програми	8
2. Основна частина	11
3. Прикінцева частина	23
3.1. Особливості оцінювання результатів навчання за програмою	23
3.2. Рекомендації щодо формувального оцінювання результатів навчання	24
3.3. Рекомендації щодо підсумкового оцінювання обов'язкових результатів навчання	27
Додатки	29
Використані джерела	33

ВСТУПНА ЧАСТИНА

1.1. Призначення, мета, завдання предмета «Технології. 5 клас»

Навчальна програма предмета «Технології» для учнів 5 класів цілісно реалізовує вимоги технологічної освітньої галузі адаптаційного циклу чинного Державного стандарту базової середньої освіти (далі — Державний стандарт) [1], розроблена до модельної навчальної програми (далі — МНП) «Технології. 5–6 класи» авторів: Д. Кільдерова, Т. Мачачі, В. Юрженка, Д. Луп'яка [5].

Навчальний предмет «Технології» для учнів 5 класу *призначений* для реалізації творчого потенціалу учнів у соціально й особистісно значущій проектно-технологічній діяльності; розвитку 11-ти ключових компетентностей і 11-ти наскрізних для них умінь під час досягнення 4-х груп обов'язкових результатах навчання технологічної освітньої галузі з Державного стандарту; формування цілісного уявлення про розвиток техногенної сфери цивілізації, традиційну і сучасну виробничу культуру.

Керуючись вимогами Типової освітньої програми для 5–9 класів закладів загальної середньої освіти (далі — ТОП) [8], навчальна програма розрахована на мінімальну кількість навчальних годин – **1 навчальну годину на тиждень**. Закладу освіти доцільно збільшити кількість годин на вивчення предмета «Технології» до рекомендованої або максимальної кількості годин – **2-х або 3-х навчальних годин на тиждень** у 5 класі за рахунок навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами, визначених ТООП.

Метою навчального предмета «Технології» у 5 класі є розвиток талантів і здібностей учнів, формування компетентностей, необхідних для реалізації задуму в готовий продукт засобами технологій декоративно-ужиткового мистецтва, дизайну, STEM і STEAM-проектів, побутової діяльності тощо, готовності та здатності до підприємливості, партнерської взаємодії, культурного та національного самовираження.

Досягнення мети передбачає виконання таких *завдань*:

- формування цілісного й системного уявлення про матеріальне виробництво;
- розвиток естетично-ціннісного ставлення до традицій українського народу у виробничій культурі;
- набуття досвіду створення корисних й естетичних виробів у партнерській взаємодії;
- розвиток дизайнерського й технічного мислення в процесі проектування, виготовлення й оцінювання власноруч створених виробів;
- вироблення навичок раціонального застосування традиційних та сучасних технологій обробки матеріалів;
- залучення учнів до виконання навчальних проектів, оцінюючи їх вплив на людей, суспільство та навколишнє середовище;
- розвиток проектно-технологічної культури учнів, їхнього прагнення удосконалювати результати власної навчальної діяльності;
- сприяння усвідомленому вибору виробничої діяльності, спорідненої індивідуальним здібностям учнів.

1.2. Інноваційність змісту навчальної програми

Навчальна програма побудована на основі культурологічної дидактичної системи навчання, відповідно до якої зміст технологічної освіти структурується за логікою особистісного розвитку учнів та культурою організації сучасного виробництва [2].

Сучасне виробництво організовується переважно за структурою проєктів як завершених циклів *проєктно-технологічної діяльності*, а тому способи цієї діяльності є провідними на заняттях з технологій [5; 6].

Зміст програми має прикладне спрямування, інтегрує знання інших освітніх галузей у розв'язанні практичних проблем створеними освітніми продуктами.

Навчання технологій відбувається в процесі виконання проєктно-технологічних завдань та створення учнями особистісно і соціально значущих матеріалізованих освітніх продуктів – *виробів, послуг, навчальних проєктів*.

Закладено наукові підходи, що ставлять у центр компетентісно орієнтованого навчання кожного учня / ученицю, передбачають врахування їхнього освітнього досвіду, індивідуального темпу навчання, можливості в набутті ключових і предметної проєктно-технологічної компетентностей.

Учні мають змогу досліджувати історичні джерела народної спадщини, заглиблюватися в красу виробничої культури українського народу, оволодівати традиційними і сучасними технологіями декоративно-ужиткового мистецтва та інших видів виробничої діяльності. Під час створення освітніх продуктів учні опираються на місцеві традиції народного мистецтва, водночас відкривають для себе сучасну виробничу культуру та збагачують її власними здобутками.

Вироби рекомендовано виготовляти із стійких (немакетних) матеріалів, їхня якість має відповідати функціональним, економічним, естетичним, екологічним, ергономічним вимогам. Вони мають бути перевірені в середовищі, для якого призначені.

1.3. Модель структурування змісту навчальної програми

Навчальна програма розроблена на основі моделі структурування МНП «Технології. 5–6 класи», в якій реалізований блочно-модульний принцип структурування змісту технологічної освітньої галузі базової середньої освіти.

Модулі програми як самостійні структурні одиниці розподілені за двома блоками, кожен з яких відповідає одному навчальному семестру. У межах кожного модуля 1-го й 2-го розділів програми передбачається обов'язкове створення освітніх продуктів – *виробів, послуг*. У межах 3-го розділу програми – виконання *навчальних проєктів*.

У 1-му розділі програми запропоновані на вибір модулі відображають технології декоративно-ужиткового мистецтва. У 2-му розділі – технології побутової діяльності. 3-й розділ програми структурований за алгоритмом проєктно-технологічної діяльності як завершеним циклом навчального проєкту. Тематику навчальних проєктів учні вибирають з допомогою вчителя в межах попередньо вивчених модулів.

Модель структурування МНП «Технології. 5–6 класи»

5–6 класи						
Перший навчальний семестр	Блок I. Модулі для вивчення на вибір					
	<i>Розділ 1. Традиційні і сучасні технології декоративно-ужиткового мистецтва та інших напрямів діяльності (вибір не менше одного модуля)</i>					
	I. Технології худ. обробки пластичних матеріалів	II. Технології вишивання	III. Технології худ. обробки деревинних матеріалів	IV. Технології ткацтва і шиття	V. Технології виготовлення народної і сучасної іграшки	
	<i>Розділ 2. Технології в побутовій діяльності (вибір не менше одного модуля)</i>					
	I. Самообслуговування		II. Родинна естетика		III. Естетика житла, довкілля	
	<i>Розділ 3. Алгоритм виконання навчальних проєктів (не менше одного проєкту)</i>					
Другий навчальний семестр	Блок II. Модулі для вивчення на вибір					
	<i>Розділ 1. Традиційні і сучасні технології декоративно-ужиткового мистецтва та інших напрямів діяльності (вибір не менше одного модуля)</i>					
	I. Технології художнього плетіння	II. Технології аплікації	III. Технології худ. обробки тонколистового металу та дроту	IV. Технології в'язання	V. Технології мозаїки	
	<i>Розділ 2. Технології в побутовій діяльності (вибір не менше одного модуля)</i>					
	I. Культура споживання їжі		II. Народна естетика		III. Екологія житла, довкілля	
	<i>Розділ 3. Алгоритм виконання навчальних проєктів (не менше одного проєкту)</i>					

Модулі програми, об'єкти проєктно-технологічної діяльності та технології їх виготовлення рекомендовано вибирати вчителю спільно з учнями.

Послідовність вивчення модулів та кількість навчальних годин на їх вивчення учитель визначає на власний розсуд, враховуючи потреби і можливості учнів та закладу освіти.

Зважаючи на те, що навчальна програма розрахована на 1-у навчальну годину на тиждень, рекомендовано в межах *першого блоку програми* обирати для вивчення по одному модулю в 1-му і 2-му розділах програми та виконувати один навчальний проєкт у межах 3-го розділу програми. Так само здійснювати вибір і в *другому блоці програми*. За таких умов учні протягом навчального року вивчатимуть 4-и модулі програми, в межах яких виготовлятимуть вироби або створюватимуть послуги та виконуватимуть 2-а навчальні проєкти, тобто в сукупності створюватимуть **шість освітніх продуктів**. Для вивчення кожного модуля доцільно виділяти в середньому 6-ть навчальних годин.

За умови надання закладом освіти на вивчення навчального предмета «Технології» в 5 класі рекомендованих Державним стандартом 2-х навчальних годин, кількість створених учнями освітніх продуктів відповідно подвоюватиметься.

У кожному блоці програми допускається вибір одного модуля за межами пропонованого переліку, залежно від потреб, матеріально-технічного та кадрового забезпечення закладу освіти. Це можуть бути технології: валяння, вибійка, писанкарство, витинанка, ниткографія, скрапбукінг, крейзі-квілт, апсайклінг (нові речі із старих), рослинництво; цифрові-, 3D-технології, робототехніка тощо.

У такий спосіб програма дає змогу учням спробувати себе в різних видах виробничої діяльності, виявити свої потреби й інтереси, усвідомлено вибрати ту діяльність, яка споріднена їхнім індивідуальним здібностям і потребам.

Вибір кількості модулів в одному навчальному році залежить від:

- ✓ кількості навчальних годин, виділених закладом освіти на реалізацію предмета «Технології»;
- ✓ матеріально-технічних можливостей закладу освіти;
- ✓ рівня освітнього досвіду учнів;
- ✓ рівня складності вибраних об'єктів проєктно-технологічної діяльності;
- ✓ формату навчання (очний, дистанційний, змішаний) тощо.

Під час змішаного й дистанційного навчання програма гнучко адаптується до тих умов навчання, в яких перебуває кожен учень / учениця завдяки широкій варіативності навчальної програми, зокрема необмеженому вибору об'єктів проєктно-технологічної діяльності та технологій для їх створення у межах кожного модуля. Також учитель пропонує учням на вибір проєктно-технологічні завдання різного типу і рівня складності.

Під час навчання за навчальною програмою рекомендовано:

- застосовувати інтерактивні форми та методи навчання;
- організовувати учнів відвідувати музеї, виставки, STEM-центри, брати участь у тематичних екскурсіях;
- залучати до освітнього процесу батьків, фахівців у галузі дизайну та технологій, народних майстрів, бізнесменів тощо;
- проводити майстер-класи, ярмарки, виставки, зокрема віртуальні, тощо;
- використовувати цифрові засоби навчання;
- робити акцент на правильній організації робочого місця, виконанні правил внутрішнього розпорядку, дотриманні правил безпеки праці та вимог санітарних норм.

Керуючись навчальною програмою, учитель розробляє **календарно-тематичний план** у зручній для роботи формі. Плани повинні бути гнучкими – передбачати можливі зміни у форматах навчання, термінах вивчення модулів та особливостях створення освітніх продуктів.

Для розроблення календарно-тематичного плану за навчальною програмою учителю необхідно:

- *вибрати модулі для вивчення у межах 1-го і 2-го розділів програми;*
- *уточнити кількість навчальних годин для вивчення кожної навчальної теми та порядок їх вивчення з урахуванням особливостей і ступеню складності вибраних об'єктів проєктно-технологічної діяльності;*
- *доповнити тематику практичних / творчих робіт.*

1.4. Орієнтовний тематичний план «Технології. 5 клас»

Навчальна програма пропонує Тематичний план організації процесу навчання технологій у 5 класі. Кожен учитель буде мати власний, тобто неповторний Тематичний план, зважаючи на його свободу вибору модулів програми, об'єктів проєктно-технологічної діяльності та технологій для їх виготовлення.

Орієнтовний тематичний план «Технології. 5 клас»
(1 навчальна година на тиждень)

№ з/п	Тема заняття	Орієнтовна к-сть н. г.		Дата
1	Вступне заняття. Який він рукотворний світ	2		
Розділ 1. Традиційні і сучасні види декоративно-ужиткового мистецтва		10 (всього)		
<u>Модуль 1.</u> Технології художньої обробки пластичних матеріалів		Модуль 1	Модуль 2	
<u>Модуль 2.</u> Технології апікації		4	6	
2	Тема 1.1. Як виявити потреби у виготовленні виробів			
3	Тема 1.2. Що впливає на якість виготовлення виробу			
4	Тема 1.3. Що сприяє естетичності виробу			
5	Тема 1.4. Як правильно оцінити власноруч виготовлений виріб			
Розділ 2. Технології в побутовій діяльності		10 (всього)		
<u>Модуль 3.</u> Самообслуговування		4	6	
<u>Модуль 4.</u> Культура споживання їжі				
6	Тема 2.1. Як правильно використовувати побутову техніку			
7	Тема 2.2. Як вирішувати практичні завдання в побуті			
Розділ 3. Алгоритм виконання навчальних проєктів за алгоритмом проєктно-технологічної діяльності		12 (всього)		
Виконання 2-х навчальних проєктів за навчальний рік		6	6	
8	Тема 3.1. Типи й етапи проєкту. Вибір об'єкта проєктування учнями і вчителем спільно			
9	Тема 3.2. Художнє конструювання об'єкта проєктування			
10	Тема 3.3. Технічне конструювання об'єкта проєктування			
11	Тема 3.4. Технологія виготовлення спроектованого виробу			
12	Тема 3.5. Оцінювання і презентація результатів проєктно-технологічної діяльності			
<i>Резервний час</i>		1		
Усього навчальних годин на навчальний рік		35		

1.5. Орієнтовний перелік технологій й об'єктів проєктно-технологічної діяльності за модулями програми

Пропонований перелік призначений для зручного вибору об'єктів праці та технологій їх виготовлення в межах вибраного для вивчення модуля.

Блок I			
<i>Розділ 1. Традиційні і сучасні технології декоративно-ужиткового мистецтва</i>			
Модулі	Технології	Матеріали	Орієнтовні об'єкти праці
I. Технології художньої обробки пластичних матеріалів	- гончарство - тістопластика - ліплення з полімерної глини - ліплення з холодного фарфору тощо	- глина гончарна - солоне тісто - полімерна глина - холодний фарфор - віск тощо	пласкі й об'ємні ліплені тварини, янголята, обереги, свічки, іграшки-свистунці, дзвіночки, прикраси (браслети, кулони, сережки тощо), декоративні квіти, віночки, картини, панно, сувеніри, магніти, брелки тощо
II. Технології вишивання	- вишивання лічильними швами (лічильна гладь, штапівка, хрестик тощо) - вишивання вільною гладдю - вишивання стрічками - вишивання бісером тощо	- ткани матеріали - канва - неткані матеріали - вишивальні нитки - бісер тощо	закладки для книжок, брелки, аксесуари, прикраси (браслети, кулони, сережки, брошки тощо), комірці, торбинки для парфумів, чохли (для гаджетів, окулярів тощо), носові хустинки, захисні маски, серветки, прихватки, елементи одягу ляльки-україночки, новорічні прикраси, сувеніри, картини, панно, листівки тощо
III. Технології художньої обробки деревинних матеріалів	- випалювання (пірографія) - ажурне випилювання - гравірування - контурне вирізування тощо	- ДВП - фанера - шпон тощо	сувеніри, брелки, підставки (для гаджета, горняток, спецій, канцелярського приладдя, пасхальних яєць тощо), рамки для світлин, картини, панно, ключниці, пазли, скриньки, кухонне приладдя (роздільні дошки, серветниці, лопатки тощо), ялинкові прикраси, іграшки (статичні, динамічні, розвивальні), іграшкові меблі, вази, декоративні квіти, фруктошниці, свічники, макети транспортних засобів тощо
IV. Технології ткацтва і шиття	- ручним способом - на дощечках - машинним способом - печворк - куміхімо тощо	- пряжа - ткани матеріали - неткані матеріали - швейні нитки тощо	закладки для книжок, чохли (для гаджетів, окулярів тощо), гольники, брелки, серветки, килимки, настінні мініатюри, панно, торбинки для подарунків, різних дрібничок, екосумки, наволочки, подушки мандрівника, органайзери,

			косметички, маски для сну тощо
V. Технології виготовлення народної і сучасної іграшки	- виготовлення дерев'яної іграшки - виготовлення ляльки-мотанки - виготовлення текстильної іграшки тощо	- деревинні матеріали - ткани матеріали - неткані матеріали тощо	дитячі іграшки з деревини, текстилю та інших матеріалів, кавові іграшки в народному стилі, розвивальні іграшки, вузлові та шиті ляльки, ляльки-мотанки, інтер'єрні ляльки тощо
Розділ 2. Технології в побутовій діяльності			
Модулі	Орієнтовні напрями проектно-технологічної діяльності		
I. Самообслуговування	догляд за тілом, волоссям, особистими речами, одягом, взуттям, мистецтво макіяжу, ремонт побутових речей, дрібнички для організації власного життя, корисний сніданок, обід, вечеря, побутова техніка тощо		
II. Родинна естетика	вітальні листівки, сувеніри, запрошення на урочистості, подарунки, скрапбукінги, дизайн святкових подій, гірлянди, декор тощо		
III. Естетика житла, довкілля	дизайн інтер'єру, предмети інтер'єру в етностилі, кімнатні рослини, технології рослинництва на пришкольних, присадибних ділянках, ландшафтний дизайн тощо		
Розділ 3. Алгоритм проектно-технологічної діяльності			
Тема проектів вибирається вчителем й учнями у межах вже вивчених модулів на основі виявлення реальних проблем			
Блок II			
Розділ 1. Традиційні і сучасні технології декоративно-ужиткового мистецтва			
I. Технології художнього плетіння	- лозоплетіння - бісероплетіння - макраме - плетіння з газетних трубок - плетіння з соломи тощо	- лоза - солома - пряжа - джгут - папір тощо	прикраси (браслети, кольє, кулони, намиста, брошки тощо), сувенірні капелюшки, брелки, квіти, сніжинки, янголятка, пташки, коники тощо, підставки під гаряче, тарілочки-хлібниці, цукерниці, корзинки, вазочки, підставки для канцтоварів, кашпо для вазонів, розноси, шкатулки, бісерні дерева, панно, картини тощо
II. Технології аплікації	- джгутова філігрань - з текстильних матеріалів - з шкіри - з деревинних матеріалів - декупаж тощо	- джгут - ткани матеріали - неткані матеріали - деревинні матеріали - фурнітура - фоаміран тощо	листівки, обкладинки, закладки для книжок, скрапбукінги, рамки для фото, картини, панно, корпуси для годинника, прихватки, серветки, мішечки для дрібничок, новорічні прикраси, елементи декору, об'ємні й пласкі сувеніри, розвивальні книжки, захисні маски тощо

III. Технології художньої обробки тонколистового металу та дроту	- карбування - тиснення - гравірування - насічка тощо	- тонколистовий метал (фольга, жерсть тощо) - дрiт тощо	пiдвiски (для рам, меблiв), брелки, прикраси, елементи декору, коробочки для дрiбних деталей, пiдставки для випалювача (паяльника), головоломки з дроту, ключниці, картини, тримач для вiзитiвок, свiтлин тощо
IV. Технології в'язання	- в'язання руками - в'язання гачком - в'язання спицями тощо	- пряжа - стрічки - нитки - джгут тощо	прикраси (брошки, кольє, пов'язки, шпильки для волосся тощо), елементи декору, гiрлянди, картини, панно, килимки, рамки для свiтлин, чохла (для гаджетiв, окулярiв, табуреток, пуфикiв тощо), серветки, прихватки, пiдставки пiд гаряче, грiлки на заварний чайник, чашки, сувенiри, iграшки, шарфи тощо
V. Технології мозаїки	- торцева мозаїка - інкрустація - інтарсія (рельєфна мозаїка) - кінусайга (печворк без зшивання) тощо	- деревина - шпон - фанера - текстильні матеріали - пластикові відходи - скло - яєчна шкарлупа тощо	сувенiри, брелки, пiдставки пiд горнятка, кухонні дошки, рамки для свiтлин, картини, панно, ключниці, скриньки, iграшки, ялинковi прикраси, пасхальнi яйця, декоративнi вази, декоративнi квiти, свiчки, iнтер'єрi подушки, килимки, серветки тощо

Розділ 2. Технології в побутовій діяльності

Модулі	Орієнтовні напрями проєктно-технологічної діяльності
I. Культура споживання їжі	предмети сервірування столу, серветки, аксесуари для прикрашання столу, елементи декору, проєктування святкового столу в етностилі, карвінг овочів і фруктів, мистецтво приготування і подавання напоїв та різних страв, «Бабусині рецепти» тощо
II. Народна естетика	атрибути народних свят, вітальні листівка на свята народного календаря, інтер'єр й екстер'єр житла в етностилі, проєкти: «Із бабусиною скрині», «Творімо добро і красу», «Творчість, що рятує» тощо
III. Екологія житла, довкілля	предмети вжитку з екологічних матеріалів, екостиль інтер'єру й екстер'єру житла, затишок і гігієна житла, кімнатні рослини, проєкти: «Використані повторно», «Утилізувати не можна викинути» «Ідеї сортування сміття» тощо

Розділ 3. Алгоритм проєктно-технологічної діяльності

Тема проєктів вибирається вчителем й учнями у межах вже вивчених модулів на основі виявлення реальних проблем

2. ОСНОВНА ЧАСТИНА

Основна частина навчальної програми розроблена відповідно до орієнтовного Тематичного плану та має чотири стовпці.

У *першому стовпці* визначено кількість навчальних годин на вивчення кожної теми програми.

У *другому стовпці* прописані очікувані результати навчання, які позначені індексами. Вони цілісно охоплюють усі результати навчання технологічної освітньої галузі та орієнтири для їх оцінювання з Державного стандарту та спрямовані на формування ключових компетентностей і наскрізних умінь [1].

У *третьому й четвертому стовпцях* програми відображена послідовність розгортання змісту навчальних тем, підтем та відповідних видів навчальної діяльності, які реалізуються під час вивчення кожного модуля програми. Це дає змогу вчителю творчо організувати процес навчання за кожним обраним модулем, спрямовуючи його на послідовне й системне досягнення очікуваних результатів навчання.

К. н.г.	Очікувані результати навчання	Пропонований зміст навчального предмета	Види навчальної діяльності
2	ВСТУП. Який він — рукотворний світ		
	<p>Спираючись на власні знання, розпізнає матеріали та інструменти, які використовуються в основних видах декоративно-ужиткового мистецтва [6 ТЕО 2.1.1-1]</p> <p>називає твори відомих українських майстрів декоративно-ужиткового мистецтва свого регіону [6 ТЕО 2.1.1-2]</p> <p>оцінює та обґрунтовує значення декоративно-ужиткового мистецтва у власному житті на основі зібраної інформації [6 ТЕО 2.1.3-1]</p>	<p>Шкільна майстерня Ремесла та декоративно-ужиткове мистецтво в історичному просторі та повсякденному житті</p> <p>Обрядові, інтер'єрні, побутові, святкові вироби. Їхні функції</p> <p>Вибір модулів для вивчення в п'ятому класі</p>	<p>Ознайомлюється з особливостями шкільної майстерні, правилами поведінки в ній</p> <p>порівнює зразки традиційних видів декоративно-ужиткового мистецтва за характерними ознаками</p> <p>розпізнає обрядові, інтер'єрні, побутові, святкові вироби за їх функціями</p> <p>збирає інформацію про видатних творців декоративно-ужиткового мистецтва свого регіону</p> <p>пояснює значення декоративно-ужиткового мистецтва у власному житті на основі зібраної інформації</p> <p>бере участь в обґрунтуванні вибору модулів для їх вивчення, спираючись на власний досвід</p>

10	РОЗДІЛ 1. Традиційні і сучасні технології декоративно-ужиткового мистецтва та інші напрями діяльності		
6	Тут учитель зазначає той модуль, який будуть вивчати його учні <u>Відповідно до Тематичного плану програми:</u> Модуль 1. Технології художньої обробки пластичних матеріалів		
<p><u>Орієнтовний перелік об'єктів проєктно-технологічної діяльності*:</u> пласкі й об'ємні ліплені тварини, янголята, обереги, свічки, іграшки-свистунці, дзвіночки, прикраси (браслети, кулони, сережки тощо), декоративні квіти, віночки, картини, панно, сувеніри, магніти, брелки тощо</p> <hr/> <p><i>* - Орієнтовні переліки об'єктів проєктно-технологічної діяльності, матеріалів і технологій їх оброблення розроблені до кожного модуля МНП.</i> - Переліки необмежені, а тому вчитель й учні можуть вибирати об'єкти проєктно-технологічної діяльності поза його межами, відповідно до наявних в їхньому середовищі проблемних ситуацій та потреб. - Вибір об'єкта проєктно-технологічної діяльності значною мірою залежить від формату навчання – очного, дистанційного чи змішаного</p>			
4	Тут учитель зазначає той модуль, який будуть вивчати його учні <u>Відповідно до Тематичного плану програми:</u> Модуль 2. Технології аплікації		
<p><u>Орієнтовний перелік об'єктів проєктно-технологічної діяльності:</u> лістівки, обкладинки, закладки для книжок, скрапбукінги, рамки для фото, картини, панно, корпуси для годинника, прихватки, серветки, мішечки для дрібничок, новорічні прикраси, елементи декору, об'ємні й пласкі сувеніри, розвивальні книжки, захисні маски тощо</p> <hr/> <p><i>* Кожен обраний для вивчення модуль в межах першого розділу вивчається за його навчальними темами – 1.1, 1.2, 1.3, 1.4. Учитель може децю змінювати послідовність вивчення навчальних тем, їхній зміст та кількість навчальних годин на їх вивчення, залежно від особливостей змісту вибраного для вивчення модуля та ступеню складності вибраного об'єкта проєктно-технологічної діяльності</i></p>			
1	Тема 1.1. Як виявити потреби у виготовленні виробів		
	<p>Обговорює спільно з учителем чи іншими особами мету навчальної діяльності [6 ТЕО 1.1.2-1]</p> <p>планує самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб основні завдання і результати навчальної діяльності [6 ТЕО 1.1.2-2]</p> <p>вирізняє автентичні вироби декоративно-ужиткового мистецтва за характерними ознаками [6 ТЕО 2.1.3-2]</p>	<p>Потреби у виготовленні виробу в межах обраного для вивчення модуля</p> <p>Вибір об'єкта праці для його виготовлення й оздоблення</p> <p>Мета і завдання виготовлення обраного виробу</p> <p>Історична довідка про вироби-аналоги обраного об'єкта праці</p>	<p>Обговорює спільно з учителем та іншими особами особистісно та соціально важливі потреби у створенні виробів</p> <p>обирає спільно з учителем об'єкт праці для його виготовлення</p> <p>формулює спільно з учителем мету й завдання виготовлення особистісно і соціально значущого виробу</p> <p>бере участь у підготовці історичної довідки про вироби-аналоги обраного об'єкта праці</p>

2	Тема 1.2. Що впливає на якість виготовлення виробу		
	<p>Розпізнає основні види конструкційних матеріалів за їх властивостями [технологічними, механічними, фізичними, гігієнічними] [6 ТЕО 3.1.2-1]</p> <p>пояснює перевірену інформацію про доцільність застосування різних матеріалів, їх повторне використання [6 ТЕО 3.2.2-1]</p> <p>розраховує потрібну кількість матеріалів для виготовлення виробу [6 ТЕО 3.2.2-3]</p> <p>доцільно замінює природні матеріали вторинними матеріальними ресурсами за потреби [6 ТЕО 3.2.1-3]</p>	<p>Матеріали, що використовуються в межах обраного для вивчення модуля</p> <p>Історія розвитку знарядь праці в межах обраного модуля</p> <p>Матеріали натурального походження</p> <p>Добір і розрахунок матеріалів для виготовлення обраного об'єкта праці</p>	<p>Розпізнає матеріали й знаряддя праці для виготовлення виробу в межах обраного модуля</p> <p>визначає властивості матеріалів натурального походження</p> <p>описує корисні для здоров'я людини властивості матеріалів</p> <p>аналізує доцільність використання вторинних матеріальних ресурсів</p> <p>добирає, розраховує і підготує спільно з учителем потрібну кількість матеріалів для якісного виготовлення виробу в межах обраного модуля</p>
	<p>Визначає технічні характеристики моделі виробу [технічний опис об'єкта проектування] [6 ТЕО 1.1.5-2]</p> <p>визначає самостійно або за допомогою інших осіб послідовність технологічних операцій виготовлення проєктованого виробу [6 ТЕО 1.1.7-1]</p> <p>добирає необхідні інструменти і пристосування відповідно до визначеної технологічної послідовності [6 ТЕО 1.1.7-2]</p>	<p>Конструкція виробу. Деталь як одиниця виробу</p> <p>Елементи графічної грамотності. Креслярські інструменти, приладдя і матеріали. Масштаб</p> <p>Технологічна послідовність виготовлення обраного виробу</p>	<p>Вивчає і пояснює особливості конструкції обраного для виготовлення виробу</p> <p>читає технологічні карти, інструкції для виконання практичних завдань</p> <p>визначає розмірні характеристики виробу за допомогою креслярських інструментів</p> <p>з'ясовує спільно з учителем послідовність технологічних операцій виготовлення виробу</p>
	<p>Виконує заплановані технологічні операції у визначеній послідовності, раціонально розподіляючи час [6 ТЕО 1.2.3-1]</p> <p>використовує ощадно матеріали під час виготовлення виробу [6 ТЕО 3.2.2-4]</p> <p>використовує інструменти та пристосування самостійно або за допомогою інших, дотримуючись правил</p>	<p>Послідовне виготовлення виробу</p> <p>Робоче місце</p> <p>Інструменти та пристосування для виготовлення виробу в межах обраного модуля</p> <p>Раціональне використання матеріалів, зокрема</p>	<p>Організовує робоче місце для виготовлення виробу з допомогою вчителя</p> <p>підготує матеріали, інструменти та пристосування для виготовлення виробу з допомогою вчителя</p> <p>раціонально розмічає деталі виробу на матеріалі, зокрема за допомогою шаблонів, викрійок, креслярських інструментів</p>

	<p>безпечної праці та санітарних норм [6 ТЕО 1.2.1-3]</p> <p>виявляє ініціативність і партнерську взаємодію у процесі спільної роботи із створення виробу техніками декоративно-ужиткового мистецтва [6 ТЕО 2.2.2-2]</p>	<p>вторинної переробки</p> <p>Способи оброблення і з'єднання матеріалів</p> <p>Правила безпечної праці та санітарних норм</p>	<p>виконує технологічні операції виготовлення виробу у наперед визначеній послідовності,</p> <p>дотримуючись правил безпечної праці, санітарних норм</p> <p>використовує можливість звернутися за допомогою до вчителя або допомогти іншим учням</p>
2	Тема 1.3. Що сприяє естетичності виробу		
	<p>Використовує опрацьовану культурологічну інформацію про технології декоративно-ужиткового мистецтва і техніки художнього оздоблення у проектуванні виробів [6 ТЕО 2.2.1-1]</p> <p>обговорює ідеї, конструктивно взаємодіє з іншими особами у процесі комбінування власної моделі на основі аналізу найкращих ознак моделей-аналогів [6 ТЕО 1.1.4-2]</p> <p>оцінює власні результати художнього конструювання виробу [6 ТЕО 1.1.4-5]</p>	<p>Дизайн і декоративно-ужиткове мистецтво.</p> <p>Етнодизайн</p> <p>Композиція виробів декоративно-ужиткового мистецтва в різних регіонах України</p> <p>Засоби художньої виразності композиції виробу.</p> <p>Елементи композиції. Точки і лінії. Фігури.</p> <p>Форма. Колір.</p> <p>Простір. Стилзація малюнка. Начерк.</p> <p>Ескізний малюнок</p>	<p>Аналізує інформацію про особливості дизайну в декоративно-ужитковому мистецтві</p> <p>розпізнає автентичні візерунки й орнаменти в обраному напрямі декоративно-ужиткового мистецтва</p> <p>визначає функціональні й естетичні ознаки автентичних виробів, особливості орнаментальної культури</p> <p>обговорює ідеї з використання елементів декоративно-ужиткового мистецтва в декоруванні власного виробу</p> <p>розробляє й оцінює ескізний малюнок в кольорі для декорування свого виробу за потреби</p>
	<p>Застосовує технології і техніки декоративно-ужиткового мистецтва у процесі оздоблення готових виробів [6 ТЕО 2.2.2-1]</p> <p>виконує заплановані технологічні операції у визначеній послідовності, раціонально розподіляючи час [6 ТЕО 1.2.3-1]</p>	<p>Матеріали й інструменти для декорування виробу</p> <p>Традиційні і сучасні технології декорування автентичних виробів</p> <p>Остаточна обробка виробу</p>	<p>Підготовлює матеріали й інструменти для декорування деталей виробу</p> <p>розмічає місце на деталях виробу для його декорування</p> <p>вибирає способи перенесення візерунка для декорування виробу</p> <p>виконує технологічні операції декорування й остаточної обробки виробу, раціонально розподіляючи час</p>

1	Тема 1.4. Як правильно оцінити власноруч виготовлений виріб		
	<p>Аналізує відповідність результатів власної чи спільної діяльності з виготовлення виробу її меті та виробленим критеріям [6 ТЕО 1.3.1-1]</p> <p>оцінює особистісну і соціальну важливість виготовленого виробу [6 ТЕО 1.3.1-3]</p> <p>виявляє недоліки і виправляє допущені помилки, аналізує їх та робить відповідні висновки [6 ТЕО 1.3.1-5]</p>	<p>Ознаки якості виготовленого виробу</p> <p>Експертна оцінка (вчителя, майстрів декоративно-ужиткового мистецтва, фахівців, інших осіб)</p> <p>Особистісна і соціальна значущість виготовленого виробу</p>	<p>Оцінює якість виготовленого виробу відповідно до заданих вимог (функціональних, технологічних, естетичних, економічних тощо)</p> <p>обговорює й оцінює процес, результати і наслідки власної чи спільної діяльності з виготовлення виробу</p> <p>пояснює доцільність пропозицій експертів</p> <p>аналізує і по можливості виправляє допущені помилки</p>
ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ			
10	<p>РОЗДІЛ 2. Технології в побутовій діяльності*</p> <p><i>* Кожна навчальна тема другого розділу реалізовується під час вивчення одного вибраного модуля</i></p> <p><i>! Послідовність вивчення змісту навчальних тем 2-го розділу та розподіл навчальних годин на його вивчення учитель визначає на власний розсуд</i></p>		
<p><i>Тут учитель зазначає той модуль, який будуть вивчати його учні</i></p> <p>Відповідно до Тематичного плану програми:</p> <p>Модуль 3. Самообслуговування (4 н.г..)</p>			
<p><u>Орієнтовний перелік об'єктів проєктно-технологічної діяльності:</u></p> <p>догляд за тілом, волоссям, особистими речами, одягом, взуттям, мистецтво макіяжу, ремонт побутових речей, дрібнички для організації власного життя, корисний сніданок, обід, вечеря, побутова техніка тощо</p>			
4	Тема 2.1. Як правильно використовувати побутову техніку		
	<p>Обговорює ймовірний розвиток технологій у різних сферах діяльності людини [6 ТЕО 3.1.1-2]</p> <p>розрізняє види побутової техніки за функціональним призначенням відповідно до визначених завдань [6 ТЕО 4.2.1-2]</p> <p>читає та пояснює своїми словами технічну інформацію, схеми, інші графічні зображення про побутову техніку в</p>	<p>2.1.1. Розвиток технологій у різних сферах діяльності людини. Види техніки та її призначення</p> <p>2.1.2. Наслідки технічного прогресу для людини і навколишнього середовища</p> <p>2.1.3. Історія розвитку побутової техніки в обраному</p>	<p>Розрізняє види техніки та основні етапів її розвитку (виробничої, побутової, транспортної тощо)</p> <p>визначає позитивні і негативні наслідки використання сучасних технологій для навколишнього середовища</p> <p>класифікує види побутової техніки за її призначенням</p> <p>шукає та відбирає актуальну інформацію про</p>

	<p>інструкціях із застосуванням інформаційних джерел і використанням цифрових пристроїв [6 ТЕО 4.2.1-3]</p> <p>дотримується встановлених вимог до техніки безпеки під час експлуатації технічних пристроїв у побутових умовах [6 ТЕО 4.2.3- 1]</p>	<p>для вивчення модулі. Технічні характеристики побутової техніки</p> <p>2.1.4. Правила безпечного використання технічних пристроїв у побутових умовах</p>	<p>історію розвитку побутової техніки</p> <p>вивчає призначення побутової техніки в обраній сфері побутової діяльності</p> <p>читає технічну інформацію про побутову техніку в інструкціях за допомогою вчителя</p> <p>виконує практичні завдання з використанням побутової техніки, дотримуючись правил безпечної праці</p>
ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ			
<p>Тут учитель зазначає той модуль, який будуть вивчати його учні у межах 2-го розділу</p> <p><u>Відповідно до Тематичного плану програми:</u></p> <p>Модуль 4. Культура споживання їжі (6 н.г.)</p>			
<p><u>Орієнтовний перелік об'єктів проєктно-технологічної діяльності:</u></p> <p>предмети сервірування столу, серветки, аксесуари для прикрашання столу, елементи декору, проєктування святкового столу в етностилі, карвінг овочів і фруктів, мистецтво приготування і подавання напоїв та різних страв, «Бабусині рецепти» тощо</p>			
6	Тема 2.2. Як вирішувати практичні завдання в побуті		
	<p>Облаштовує або вдосконалює власний життєвий простір з урахуванням власних потреб, потреб інших осіб [6 ТЕО 4.1.2-5]</p> <p>усвідомлено формулює завдання у співпраці з іншими особами відповідно до власних потреб у побуті [6 ТЕО 4.2.1-1]</p> <p>розрізняє корисні для здоров'я елементи життєвого простору, обґрунтовує раціональність їх використання [6 ТЕО 4.1.2- 2]</p> <p>з розумінням читає та розшифровує маркування товарів, товарні та інші знаки, зокрема з використанням цифрових пристроїв [6 ТЕО 3.1.3-3]</p> <p>аналізує інформацію про матеріали і техніку, використовує її для розв'язання практичних</p>	<p>2.2.1. Практичні потреби і завдання в побуті.</p> <p>Прогнозування наслідків побутової діяльності в обраному для вивчення модулі</p> <p>2.2.2. Товарні знаки. Маркування товарів</p> <p>Побутова техніка у виконанні практичних завдань</p> <p>2.2.3. Сорткування відходів під час виконання практичних завдань у побуті</p> <p>2.2.4. Вторинні матеріальні ресурси в реалізації нових проєктів</p> <p>2.2.5. Оцінювання результатів власної побутової діяльності</p>	<p>Обговорює власні потреби та потреби інших осіб в облаштуванні життєвого простору</p> <p>вивчає завдання в побуті для їх практичного вирішення</p> <p>прогнозує наслідки виконання практичних завдань</p> <p>складає з допомогою вчителя чи інших осіб план власної діяльності для розв'язання побутової проблеми</p> <p>використовує корисні для здоров'я елементи життєвого простору у вирішенні практичних завдань</p> <p>оперує інформацією про необхідні для вирішення практичних завдань види матеріалів і техніки,</p>

	<p>завдань у побуті [6 ТЕО 3.1.3-2]</p> <p>пропонує способи використання різних видів побутової техніки для вирішення побутових завдань [6 ТЕО 4.2.2-1]</p> <p>дотримується правил сортування відходів під час роботи над проєктом і в побуті [6 ТЕО 3.2.1-4]</p> <p>оцінює споживацькі якості, естетичний вигляд і корисність для здоров'я обраного чи створеного виробу [6 ТЕО 4.1.2-3]</p>	<p>зокрема з використанням онлайн-ресурсів</p> <p>розрізняє маркувальні знаки, попередження та інструкції під час використання товарів</p> <p>визначає способи використання побутової техніки для вирішення побутових завдань</p> <p>провадить діяльність стосовно розв'язання побутових проблем, самообслуговування</p> <p>сортує відходи під час виконання практичних завдань у побуті</p> <p>обґрунтовує й оцінює споживацькі якості, естетичний вигляд і корисність для здоров'я власноруч створених виробів</p>
--	---	--

ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ

12	<p>РОЗДІЛ 3. Алгоритм виконання навчальних проєктів* (6 + 6 н.г.)</p> <p><u>Відповідно до Тематичного плану програми учні виконуватимуть два проєкти за навчальними темами 3-го розділу програми</u></p> <hr/> <p><i>* - Навчальні проєкти виконують на основі виявлених реальних життєвих проблем, їхня тематика повинна відповідати потребам, інтересам і віковим особливостям учнів, враховувати їхній освітній досвід, бути корисними, зручними й естетичними</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Особлива увага звертається на розвиток позитивної мотивації навчання, узгодження власних і соціальних потреб, доброчинність, милосердя, ініціативність, підприємливість тощо - Учні виконують проєкти з використанням тих технологій, якими вони вже оволоділи під час вивчення модулів в межах 1-го і 2-го розділів програми - Учні вивчають навчальні теми 3-го розділу стільки разів, скільки разів виконуватимуть навчальні проєкти, а тому вчитель може між ними перерозподіляти зміст навчальних тем цього розділу на власний розсуд - Навчальні проєкти можуть бути різних типів – індивідуальні, парні, групові, колективні - Якщо учні виконуватимуть індивідуальні проєкти, то й об'єкти їхньої проєктно-технологічної діяльності відповідно можуть бути різними - Освітні продукти кожного етапу виконання проєкту зберігаються в особистій папці (портфоліо), в зручному форматі – електронному або паперовому - Відповідно до вимог Державного стандарту навчальний проєкт має три основні складові – проєктування, виготовлення проєктованого за визначеною послідовністю, рефлексії (оцінювання і презентація результатів проєктно-технологічної діяльності)
----	--

1	Тема 3.1. Проектування нового виробу. Вибір об'єкта проектування		
	<p>Обговорює спільно з учителем чи іншими особами особистісно та соціально важливі потреби у створенні виробів, спираючись на власні знання та судження [6 ТЕО 1.1.1-1]</p> <p>обговорює спільно з учителем чи іншими особами мету навчальної діяльності [6 ТЕО 1.1.2-1]</p> <p>планує самостійно або з допомогою вчителя завдання і результати проектно-технологічної діяльності [6 ТЕО 1.1.2-2]</p> <p>критично оцінює власні можливості, наявний досвід для виконання поставлених завдань, зокрема в групі [6 ТЕО 1.1.2-3]</p> <p>описує ймовірні труднощі і ризики у процесі реалізації задуму в готовий виріб [6 ТЕО 1.1.2-4]</p> <p>визначає спільно з учителем раціональне застосування цифрових пристроїв на різних етапах проектно-технологічної діяльності [6 ТЕО 1.1.2-5]</p> <p>визначає потреби та смаки споживачів обраного об'єкта проектування, особливості його конструкції, функційності, естетичності за допомогою проведення невеликих за обсягом і масштабом маркетингових досліджень [6 ТЕО 1.1.3-1]</p> <p>здійснює пошук актуальної інформації про об'єкт проектування і упорядковує її [6 ТЕО 1.1.3-2]</p> <p>розробляє за допомогою вчителя критерії, яким має відповідати об'єкт проектування, та визначає його параметри [6 ТЕО 1.1.3-3]</p>	<p>Потреби у нових виробках. Сфери потреб людини і навколишнього середовища</p> <p>Основні складові проекту: проектування, технології виготовлення проєктованого виробу, рефлексія</p> <p>Типи проекту: індивідуальний, парний, груповий, колективний</p> <p>Формулювання теми, мети і завдань проектно-технологічної діяльності</p> <p>Критерії, яким має відповідати майбутній виріб</p> <p>Історична довідка про обраний об'єкт проектування</p> <p>Цифрові засоби проектно-технологічної діяльності</p> <p>Маркетингові дослідження</p> <p>Прогнозування доцільності і наслідків проектно-технологічної діяльності</p> <p>Проектна документація.</p> <p>Портфоліо</p>	<p>Досліджує потреби у створенні нових виробів, узгоджує їх з власними продукує ідеї для вибору об'єкта проектування</p> <p>приймає рішення стосовно вибору об'єкта проектування</p> <p>прогнозує наслідки своєї проектно-технологічної діяльності</p> <p>формулює тему, мету і завдання навчального проекту</p> <p>складає план власної проектно-технологічної діяльності з врахуванням наявного досвіду й ресурсних можливостей</p> <p>формулює запитання для опитування потенційних споживачів майбутнього виробу</p> <p>оцінює можливості застосування цифрових засобів на різних етапах проектно-технологічної діяльності</p> <p>здійснює маркетингові дослідження стосовно очікувань й уподобань потенційних споживачів</p> <p>аналізує й оформлює знайдену інформацію про об'єкт проектування в зручній формі</p> <p>розробляє історичну довідку про об'єкт проектування</p> <p>розробляє критерії, яким має відповідати майбутній виріб</p> <p>визначає робочі документи для портфоліо</p>

1	Тема 3.2. Художнє конструювання об'єкта проєктування	
<p>Здійснює пошук та обирає вироби-аналоги відповідно до запланованого об'єкта проєктування [6 ТЕО 1.1.4- 1] обговорює ідеї, конструктивно взаємодіє з іншими особами у процесі комбінювання власної моделі на основі аналізу найкращих ознак моделей-аналогів [6 ТЕО 1.1.4-2] застосовує методи проєктування відповідно до індивідуальних здібностей та власних інтересів з метою втілення творчих ідей в конструкції виробу [6 ТЕО 1.1.4-3] продукує та відображає творчий задум у зручній формі [6 ТЕО 1.1.4-4] оцінює власні результати художнього конструювання виробу [6 ТЕО 1.1.4-5]</p>	<p>Вироби-аналоги Художні засоби побудови композиції декоративно-ужиткового мистецтва Творчі методи формотворення: фантазування, біоформ, комбінаторики, фокальних об'єктів тощо Розроблення моделі майбутнього виробу. Ескіз. Малюнок. Макет</p>	<p>Здійснює дизайн-аналіз виробів-аналогів створює банк ідей про об'єкт проєктування продукує ідеї та відображає їх у зручній формі використовує ідеї декоративно-ужиткового мистецтва у власній проєктній творчості застосовує творчі методи проєктування у процесі художнього конструювання оцінює розроблену модель виробу відповідно до раніше визначених критеріїв обговорює, аналізує і враховує доцільні зауваження і пропозиції експертів аргументовано відстоює власні позиції і відповідально приймає рішення</p>
1	Тема 3.3. Технічне конструювання об'єкта проєктування та визначення технологічної послідовності його виготовлення	
<p>Планує послідовність дій для виготовлення моделі виробу, орієнтовні строки їх виконання, можливості використання цифрових засобів [6 ТЕО 1.1.5-1] визначає технічні характеристики моделі виробу [технічний опис об'єкта проєктування] [6 ТЕО 1.1.5-2] виконує технічний малюнок або ескіз деталей моделі виробу, зазначає інформацію, необхідну для його виготовлення [6 ТЕО 1.1.5-3] добирає матеріали для виготовлення виробу та розраховує витрати на них [6 ТЕО 1.1.6-1]</p>	<p>Дослідження умов виготовлення спроектованої моделі виробу. Матеріальні і часові ресурси Розробка плану дій Технічний опис моделі. Технічні характеристики моделі виробу. Технічний малюнок Добір матеріалів Проєктування технологічної послідовності виготовлення виробу</p>	<p>Розробляє план дій у партнерській взаємодії з іншими особами оцінює матеріальні і часові ресурси для виготовлення моделі виробу визначає технічні характеристики моделі виробу виконує технічний малюнок або ескіз деталей моделі виробу експериментує з конструкцією виробу за потреби консультиється з вчителем та іншими експертами стосовно доцільності власних рішень обґрунтовує добір матеріалів для виготовлення моделі виробу</p>

<p>аналізує ефективність дібраних матеріалів для створення виробу і вказує на ризики їх використання [6 ТЕО 3.2.2-2]</p> <p>пояснює перевірену інформацію про доцільність застосування різних матеріалів, їх повторне використання [6 ТЕО 3.2.2-1]</p> <p>аналізує ефективність дібраних матеріалів для створення виробу і вказує на ризики їх використання [6 ТЕО 3.2.2-2]</p> <p>визначає самостійно або за допомогою інших осіб послідовність технологічних операцій виготовлення проєктованого виробу [6 ТЕО 1.1.7- 1]</p> <p>добирає необхідні інструменти і пристосування відповідно до визначеної технологічної послідовності [6 ТЕО 1.1.7-2]</p> <p>створює технологічну картку, застосовує [у разі потреби] цифрові пристрої та графічні редактори [6 ТЕО 1.1.7-3]</p>		<p>розраховує необхідну кількість матеріалів для виготовлення виробу</p> <p>визначає технологічну послідовність виготовлення виробу</p> <p>добирає необхідні інструменти і пристосування відповідно до технологічної послідовності виготовлення виробу</p> <p>розробляє технологічну картку, зокрема з використанням цифрових інструментів</p> <p>аналізує й оцінює розроблену технологічну послідовність виготовлення виробу</p>
<p>2 Тема 3.4. Технологія виготовлення спроектованого виробу</p>		
<p>готує потрібні інструменти і пристосування для роботи самостійно або за допомогою вчителя чи інших осіб [6 ТЕО 1.2.1-1]</p> <p>працює самостійно чи спільно з іншими особами відповідно до наданої інструкції, за потреби розподіляючи частини роботи [6 ТЕО 1.2.1-2]</p> <p>використовує інструменти та пристосування самостійно або за допомогою інших, дотримуючись правил безпечної праці та санітарних норм [6 ТЕО 1.2.1-3]</p> <p>аргументовано добирає способи оброблення</p>	<p>Технологічна послідовність виготовлення виробу</p> <p>Організація технологічної діяльності</p> <p>Робоче місце. Безпечне використання і зберігання інструментів, пристосувань та матеріалів</p> <p>Раціональне використання матеріалів</p>	<p>підготовлює інструменти і пристосування для роботи</p> <p>пояснює правила безпечної праці та важливість їх дотримання під час виготовлення виробу</p> <p>безпечно використовує і зберігає інструменти та пристосування</p> <p>консультує однокласників з питань безпеки праці за потреби</p> <p>раціонально розмічає деталі виробу на матеріалі, зокрема за допомогою шаблонів, викройок, креслярських інструментів тощо</p>

	<p>матеріалів відповідно до їх властивостей і характеристик [6 ТЕО 1.2.2-1]</p> <p>виконує заплановані технологічні операції у визначеній послідовності, раціонально розподіляючи час [6 ТЕО 1.2.3-1]</p> <p>оцінює ризики, пов'язані з виготовленням виробу, за потреби знаходить способи їх усунення самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб [6 ТЕО 1.2.4-1]</p> <p>демонструє в роботі зосередженість, акуратність, обережність, відповідальність тощо [6 ТЕО 1.2.5-1]</p> <p>контролює та оцінює процес і якість виготовлення виробу, у разі потреби виправляючи недоліки [6 ТЕО 1.2.5-2]</p> <p>виявляє повагу до власних або чужих результатів проектно-технологічної діяльності [6 ТЕО 1.2.5-3]</p>	<p>Способи оброблення і з'єднання матеріалів</p>	<p>виконує технологічні операції виготовлення виробу у визначеній послідовності з дотриманням правил безпечної праці</p> <p>демонструє акуратність, відповідальність і взаємодопомогу у виконанні роботи</p> <p>контролює та оцінює процес і якість виготовлення виробу</p>
1	Тема 3.5. Оцінювання і презентація результатів проектно-технологічної діяльності		
	<p>Аналізує відповідність результатів власної чи спільної проектно-технологічної діяльності її меті та виробленим критеріям [6 ТЕО 1.3.1-1]</p> <p>визначає ефективність використання матеріальних і часових ресурсів, способів організації проектно-технологічної діяльності [6 ТЕО 1.3.1-2]</p> <p>оцінює особистісну і соціальну важливість створеного виробу [6 ТЕО 1.3.1-3]</p> <p>критично формулює власні судження, аргументовано обстоює їх з урахуванням</p>	<p>Продуктивність проектно-технологічної діяльності</p> <p>Оцінювання і самооцінювання результатів проектно-технологічної діяльності</p> <p>Самооцінювання й оцінювання створеного виробу за вимогами та попередньо виробленими критеріями</p> <p>Експертна оцінка створеного виробу</p>	<p>Обґрунтовує значущість результатів власної проектно-технологічної діяльності</p> <p>упорядковує й аналізує матеріали особистого портфолію в зручній формі</p> <p>оцінює ефективність організації власної діяльності за матеріалами портфолію</p> <p>аналізує та обґрунтовує економічну доцільність виготовленого виробу</p> <p>оцінює якість готового виробу за попередньо виробленими критеріями та вимогами</p> <p>вивчає критично оцінку готового виробу експертами</p>

<p>пропозицій інших осіб [6 ТЕО 1.3.1-4]</p> <p>виявляє недоліки і виправляє допущені помилки, аналізує їх та робить відповідні висновки [6 ТЕО 1.3.1-5]</p> <p>спільно з учителем чи іншими особами визначає свій рівень навчальних досягнень [6 ТЕО 1.3.3-1]</p>		<p>аналізує і виправляє допущені помилки</p> <p>оцінює набутий досвід, власний рівень проєктно-технологічної компетентності</p>
<p>Добирає відповідно до мети і змісту проєктно-технологічної діяльності форми та засоби презентації [6 ТЕО 1.3.2-1]</p> <p>представляє результати власної/спільної проєктно-технологічної діяльності [6 ТЕО 1.3.2-2]</p> <p>виявляє повагу до власних чи спільних результатів проєктно-технологічної діяльності [6 ТЕО 1.3.2-3]</p> <p>застосовує цифрові пристрої та інформаційне середовище у разі потреби для презентації результатів проєктування [6 ТЕО 1.3.2-4]</p> <p>обговорює перспективи подальшої проєктно-технологічної діяльності, способи її вдосконалення [6 ТЕО 1.3.3-2]</p> <p>планує подальшу проєктно-технологічну діяльність на основі набутого досвіду для реалізації власних інтересів, здібностей, можливостей [6 ТЕО 1.3.3-3]</p>	<p>Форми і засоби презентації результатів проєктно-технологічної діяльності</p> <p>Презентація результатів проєктно-технологічної діяльності</p> <p>Переваги власноруч виготовлених виробів</p> <p>Повага до результатів праці інших осіб</p> <p>Відгуки користувачів готового виробу</p> <p>Можливості реалізації готових виробів, поширення інформації про них.</p> <p>Реклама готового виробу</p> <p>Вироблення подальших планів</p>	<p>Добирає форми та засоби презентації результатів проєктно-технологічної діяльності</p> <p>створює презентацію власноруч виготовленого виробу, зокрема з використанням цифрових засобів</p> <p>презентує результати власної проєктно-технологічної діяльності з виготовлення виробу</p> <p>поширює інформацію про виготовлений виріб, зокрема в цифрових середовищах</p> <p>обґрунтовує наслідки власної діяльності для себе, оточуючих і навколишнього середовища</p> <p>у своїх судженнях виявляє повагу до своїх досягнень та досягнень інших осіб</p> <p>обговорює перспективи подальшої діяльності, пропонує шляхи підвищення її продуктивності</p>
<p>ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ</p>		

3. ПРИКІНЦЕВА ЧАСТИНА

3.1. Особливості оцінювання результатів навчання за програмою

Навчальні теми 3-х розділів програми відображають вимоги до 4-х груп обов'язкових результатів навчання з Державного стандарту, які учні досягають під час створення освітніх продуктів у межах обраних для вивчення модулів, тобто видів дизайну.

1-ий обов'язковий результат навчання «Втілює задум у готовий продукт за алгоритмом проєктно-технологічної діяльності» як найскладніший для віку учнів 5 класу цілісно досягається в межах 3-го розділу програми, адже, щоб його ефективно досягти, учням треба спочатку оволодіти відповідними технологіями обробки матеріалів.

2-ий обов'язковий результат навчання «Творчо застосовує традиційні та сучасні технології декоративно-ужиткового мистецтва» цілісно досягається в межах 1-го розділу програми.

4-ий обов'язковий результат навчання «Турбується про власний побут, задоволення власних потреб та потреб інших осіб» цілісно досягається в межах 2-го розділу програми.

3-ій обов'язковий результат навчання «Ефективно використовує техніку та матеріали без заподіяння шкоди навколишньому середовищу» *інтегрований* в 1-ий, 2-ий і 3-й розділи програми.

Міністерство освіти і науки України пропонує у **Свідоцтві досягнень** виставляти оцінки за 3-ма групами обов'язкових результатів навчання в межах технологічної освітньої галузі Державного стандарту, використовуючи 12-бальну систему [7, с. 56].

СВІДОЦТВО ДОСЯГНЕНЬ

учня/учениці 5 класу

2024/2025 навчальний рік

Характеристика результатів навчання		Результат навчання			
		I с	II с	За рік	
ТЕХНОЛОГІЧНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ					
Навчальний предмет «Технології»	Загальна оцінка				
	За групами результатів	1. Проєктує та виготовляє вироби			
		2. Застосовує технології декоративно-ужиткового мистецтва			
		3. Виявляє самозарадність у побуті/освітньому процесі			

Оцінювання результатів навчання здійснюється за допомогою **формуального, поточного й підсумкового** оцінювання [7].

Мета формуального оцінювання – покращити якість процесу навчання на основі відстеження динаміки навчального поступу учнів.

Мета поточного оцінювання – фіксувати в процесі навчання рівень досягнення результатів навчання за визначеними критеріями.

Мета підсумкового оцінювання – оцінити якість та розвиток досягнення результатів навчання на завершення певного етапу навчання – модуля, семестру, навчального року [4].

Формувальне оцінювання – якісне, фіксується у формі вербального оцінного судження (усно або письмово). Відбувається на основі формування конкретних результатів навчання та орієнтирів для їх оцінювання з Державного стандарту, які трансформовані в перший стовпець основної частини МНП «Очікувані результати навчання».

Поточне оцінювання – кількісне, фіксується у формі бальної або рівневої оцінки на основі визначених критеріїв залежно від того, яку шкалу оцінювання затвердила педагогічна рада закладу освіти.

Підсумкове оцінювання – кількісне і якісне, фіксується у формі бальної або рівневої оцінки та оціночного судження, тобто відгуку (коментаря) вчителя про якість і розвиток результатів навчання учня. Відбувається на основі 4-х груп обов'язкових результатів навчання з Державного стандарту.

Оцінювання результатів навчання здійснюється за допомогою різних методів, зокрема з використанням цифрових засобів:

- ✓ усного опитування (індивідуальне, групове тощо);
- ✓ діалогічне навчання;
- ✓ спостереження;
- ✓ аналізу портфоліо;
- ✓ проектно-технологічних завдань;
- ✓ практичних та лабораторно-практичних робіт;
- ✓ навчальних проєктів;
- ✓ самооцінювання, взаємооцінювання тощо.

3.2. Рекомендації щодо формувального оцінювання результатів навчання технологій

Формувальне оцінювання відбувається в процесі навчання безперервно – на кожному занятті. Передбачає постійний збір інформації про навчання здобувачів освіти для адаптування процесу навчання до індивідуального рівня розвитку компетентностей учнів – вчасного надання вербальної (усної або письмової) інформації для покращення результатів навчання.

На основі моніторингу наявного освітнього досвіду учнів учитель добирає відповідний навчальний матеріал, дає змогу вибирати проектно-технологічні завдання різного типу й рівня, об'єкти проектно-технологічної діяльності тощо, тобто коригує прогрес у навчанні за індивідуальними траєкторіями.

Методика формувального оцінювання реалізовується за структурою компетентнісно орієнтованого навчання технологій [3, с. 111]:

I. *Проектування цілей як очікуваних результатів навчання* (до 10% навчального часу).

1.1. Актуалізація – визначення наявного освітнього досвіду учнів / учениць.

1.2. Мотивація – обговорення цілей як очікуваних результатів навчання та ознайомлення або спільне розроблення критеріїв їх оцінювання.

Важливим інструментом формувального оцінювання є діалогічне навчання, коли учні відповідають на запитання вчителя, ставлять свої запитання, навчаються формулювати власні думки, зрозумілі цілі, виявляти й аналізувати особистий освітній досвід, відстоювати або змінювати свої позиції на основі аргументів, приймати обґрунтовані рішення.

На етапах актуалізації і мотивації навчання доцільно залучати учнів до обговорення поставлених запитань, виявлення особистої позиції та її обґрунтування. У процесі обговорення вчитель актуалізує наявні знання, виявляє навчальний досвід учнів. Також оцінює їхні освітні потреби й можливості для розвитку навчальної мотивації, вибудовування індивідуальних траєкторій навчання. У такий спосіб налагоджується зворотний зв'язок в режимі реального часу – очно або онлайн, збирається потрібна інформація для коригування подальшого процесу навчання, подолання освітніх втрат, спричинених війною.

Для пошуку й обговорення відповідей на запитання у великих за кількістю класах доцільно об'єднувати здобувачів освіти в пари або групи.

Спільне обговорення запитань спрямовує учнів на активне навчання, формування первинного сприйняття навчального матеріалу, використання термінології модуля програми, аргументування своїх позицій, ідей, ставлень.

II. *Технологія досягнення очікуваних результатів навчання* (до 75% навчального часу).

Друга складова компетентісно орієнтованого навчання передбачає виконання системи компетентісно орієнтованих проєктно-технологічних завдань – конструювання нових знань, умінь, ставлень і смислів, досягнення результатів навчання.

Учитель організовує навчальну діяльність через вибір проєктно-технологічних завдань, а в своїх рішеннях щодо розподілу завдань керується зібраною інформацією під час першої складової компетентісно орієнтованого навчання.

Проєктно-технологічні завдання містять інформаційно-дослідницькі завдання, завдання на проєктування (художнє моделювання і технічне конструювання), технологічні, рефлексивно-оцінювальні та завдання щодо самозрадності.

Підставою для добору й розроблення проєктно-технологічних завдань є *очікувані результати навчання* з основної частини програми. Завдання визначаються учителем під час календарно-тематичного планування та планування занять з технологій.

Проєктно-технологічні завдання вчитель добирає з метою отримання об'єктивної інформації про рівень досягнення очікуваних результатів навчання. Завдання структуруються за таксономією освітніх цілей:

Перший рівень – завдання на уміння розпізнавати, відтворювати елементи змісту навчання.

Середній рівень – завдання на розуміння та застосування елементів змісту навчання.

Достатній рівень – завдання на застосування умінь аналізувати навчальну інформацію, виконувати практичні дії.

Високий рівень – завдання на аналіз, синтез, оцінювання, створення освітніх продуктів, виконання навчальних проєктів.

Виконання проєктно-технологічних завдань розвиває в учнів ключові й предметну компетентності, які дають змогу з достатнім ступенем самостійності виконувати власні навчальні проєкти.

Формувальне оцінювання відбувається під час вибору учнями типу й рівня складності завдань, спільного з учителем визначення критеріїв їх оцінювання. У такий спосіб учні чітко розуміють, що їм потрібно зробити для успішного досягнення очікуваних результатів навчання.

Під час виконання завдань учитель забезпечує зворотний зв'язок – консультує учнів (усно або письмово), організовує доброзичливе обговорення, само-, взаємо- й експертного оцінювання результатів виконаних завдань.

III. Рефлексія результатів навчання (до 15% навчального часу).

1). Самооцінювання, взаємооцінювання, оцінювання результатів навчання – освітніх продуктів та індивідуального рівня сформованості предметної проєктно-технологічної компетентності.

2). Презентування результатів навчання – вибір форми презентації, складання плану, поширення інформації про виконаний проєкт тощо.

Рефлексія охоплює порівняння й оцінку вихідних та кінцевих станів:

1. Об'єкта навчальної діяльності, тобто створеного освітнього продукту – оцінювання відповідності готового продукту наперед визначеним критеріям у дизайнерській і технічній специфікації проєкту.
2. Суб'єкта діяльності, тобто здобувача освіти – оцінювання особистого прогресу в набутті компетентностей.

Відповідно до вимог формувального оцінювання рефлексія здійснюється не лише на заключному етапі компетентісно орієнтованого навчання, але й на всіх інших його етапах, адже вчитель й учні постійно осмислюють й оцінюють те, що і як виконується на заняттях технологій за наперед визначеними критеріями.

Формувальному й поточному оцінюванню підлягають освітні продукти, що зокрема створені із використанням цифрових засобів навчання:

- ✓ сформульовані проєктні ідеї, цілі, гіпотези, закономірності;
- ✓ самостійно знайдені та презентовані факти;
- ✓ результати виконаних проєктно-технологічних завдань;
- ✓ результати дослідницьких, практичних, лабораторно-практичних робіт;
- ✓ результати мінімаркетингових досліджень;
- ✓ розроблені моделі об'єктів проєктно-технологічної діяльності;
- ✓ розроблені конструкції об'єктів проєктно-технологічної діяльності (ескізи, кресленики);
- ✓ розроблені технологічні карти, інструкції;
- ✓ результати виконання запланованих технологічних операцій;
- ✓ готові освітні продукти – проєкти, вироби, послуги;
- ✓ матеріали портфоліо (дизайнерська, конструкторська, технологічна документація);
- ✓ презентації робіт тощо.

Створені в навчальній діяльності освітні продукти дають змогу якісно здійснити підсумкове оцінювання, оцінити внутрішні особистісні зміни й здобутки кожного учня, індивідуальний рівень сформованості ключових і предметної компетентностей.

3.3. Рекомендації щодо підсумкового оцінювання обов'язкових результатів навчання

Підсумкове оцінювання обов'язкових результатів навчання відбувається на завершення вивчення кожного модуля навчальної програми, виконання навчального проєкту та кожного семестру навчального року.

Підсумкові оцінки, що визначені за результатами вивчення кожного модуля програми та виконання кожного навчального проєкту є вагомою підставою для визначення семестрової і, відповідно, річної оцінки.

Кількість підсумкових робіт та час їхнього проведення вчитель встановлює самостійно, з урахуванням кількості вибраних для вивчення модулів та складності вибраних для створення об'єктів проєктно-технологічної діяльності.

На кожному підсумковому етапі компетентісно орієнтованого навчання технологій вчителю необхідно:

- визначити, чи відповідають досягнуті учнем результати навчання очікуваним результатам МНП;
- оцінити рівень досягнення очікуваних результатів навчання кожним учнем у бальній або рівневій оцінці, залежно від того, який тип оцінювання затвердила педагогічна рада закладу освіти;
- сформулювати оціночне судження – усно або письмово для встановлення зворотного зв'язку з кожним учнем, батьками;
- проаналізувати прогрес у досягненні результатів навчання;
- спрогнозувати навчальні цілі на наступний етап навчання.

Підсумкове оцінювання результатів навчання в межах технологічної освітньої галузі рекомендовано здійснювати спільно з учнями спочатку у формі самооцінювання результатів навчання кожним учнем, а потім – експертного оцінювання учителем. Самооцінювання сприяє розвитку позитивної мотивації навчання, самоорганізації навчальної діяльності, об'єктивному оцінюванню індивідуального рівня досягнення результатів навчання.

Підсумкове оцінювання за модулями 1-го й 2-го розділу програми здійснюється на основі результатів навчання, які здобуті учнями під час створення освітніх продуктів – виробів або послуг, які можуть охоплювати один, два, три або всі чотири групи обов'язкових результатів навчання з стандарту.

Підсумкове оцінювання і самооцінювання обов'язкових результатів навчання доцільно здійснювати за критеріями, визначеними в «Персональному бланку досягнень» (додаток 1).

Підсумкове оцінювання за 3-им розділом програми здійснюється на основі результатів навчання, які здобуті учнями під час виконання навчальних проєктів. Для якісного підсумкового оцінювання програмою передбачена окрема навчальна тема 3.5. «Як оцінити і презентувати результати проєкту».

Підсумкове оцінювання і самооцінювання 1-го обов'язкового результату навчання «Втілює задум у готовий продукт за алгоритмом проектно-технологічної діяльності» (у Свідоцтві досягнень: «Проектує та виготовляє вироби») здійснюється за критеріями, визначеними в «Персональному бланку досягнень у виконанні проєкту» (додаток 2).

Спочатку учні здійснюють самооцінювання за критеріями персонального бланку досягнень, визначають індивідуальний рівень досягнутих результатів навчання. Після самооцінювання учнів учитель здійснює експертне оцінювання за цими ж критеріями та надає коментарі в усній або письмовій формі (паперовій/електронній). У такий спосіб забезпечується зворотний зв'язок, який дає змогу відстежувати прогрес у навчанні технологій учителем й учнями.

Підсумкове оцінювання на завершення кожного семестру рекомендовано здійснювати за групами результатів навчання, що визначені у Свідоцтві досягнень. Підставою для семестрової оцінки можуть бути підсумкові оцінки за вивчення модулів програми та виконання учнями проєктів у межах 3-го розділу програми.

За навчальний рік підсумкове оцінювання не здійснюють. Річну оцінку виставляють на підставі оцінок за вивчені модулі програми та підсумкових оцінок за I та II семестри. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих досягнень учня / учениці протягом року.

Підсумкова оцінка є конфіденційною інформацією, доступною учням і їхнім батькам

Результати семестрового та річного підсумкового оцінювання фіксують у класному журналі та Свідоцтві досягнень

Підсумкове оцінювання набуває формувальної функції, якщо відбувається на критеріальній основі та встановленні зворотного зв'язку з учнем щодо досягнення обов'язкових результатів навчання [3, с. 116].

Для здійснення підсумкового оцінювання на критеріальній основі доцільно на початку навчального року ознайомити учнів та їхніх батьків з критеріями, за якими буде оцінюватися результати навчання (додаток 1 і 2). Це сприятиме розвитку навчальної мотивації, критичному оцінюванню результатів навчання, піднесенню престижу вчителя і предмета «Технології» у закладі освіти й громаді. І учні і батьки будуть розуміти кінцеву мету навчання технологій, що відображається в критеріях оцінювання.

Доцільно провести вступне діагностування рівня досягнення результатів навчання учнів за тими критеріями оцінювання, за якими буде оцінюватися рівень досягнення результатів навчання на завершення модуля програми, семестру (додаток 1 і 2).

Реалізація критеріально-оцінної технології в освітньому процесі потребує чимало затрат робочого часу вчителя, а тому доцільно використовувати її в автоматизованому варіанті. Цифровий інструментарій оцінювання не лише зекономить час, але й набагато краще візуалізує поступ учнів у навчанні технологій.

Персональний бланк досягнення учня 5 класу

Учень / учениця _____

1 результат навчання: Проєктує та виготовляє вироби									
Критерії оцінювання		Рівні досягнення результатів навчання в балах							
		Високий (10—12 б.)		Достатній (7—9 б.)		Середній (4—6 б.)		Початковий (1—3 б.)	
		I сем	II сем	I сем	II сем	I сем	II сем	I сем	II сем
Проєктуванн	Формулює проблему для її вирішення								
	Відтворює на папері образ об'єкта проєктування								
	Читає графічні зображення								
	Визначає технологічну послідовність виготовлення виробу								
Виготовленн	Виконує технологічні операції виготовлення виробу у визначеній послідовності								
	Раціонально розмічає деталі виробу на матеріалі								
	Дотримується правил безпечної праці								
Рефлексія	Оцінює ефективність організації власної навчальної діяльності								
	Упорядковує матеріали особистого портфоліо								
	Презентує результати проєктно-технологічної діяльності								
Підсумкова оцінка									
2 результат навчання: Застосовує технології декоративно-ужиткового мистецтва									
Критерії оцінювання		Рівні досягнення результатів навчання в балах							
		Високий (10—12 б.)		Достатній (7—9 б.)		Середній (4—6 б.)		Початковий (1—3 б.)	
		I сем	II сем	I сем	II сем	I сем	II сем	I сем	II сем
Розпізнає види декоративно-ужиткового мистецтва									
Використовує ідеї декоративно-ужиткового мистецтва у створенні виробів									
Поширює інформацію про декоративно-ужиткове мистецтво									
Підсумкова оцінка									
3 результат навчання: Виявляє самозарадність у побуті/освітньому процесі									
Критерії оцінювання		Рівні досягнення результатів навчання в балах							
		Високий (10—12 б.)		Достатній (7—9 б.)		Середній (4—6 б.)		Початковий (1—3 б.)	
		I сем	II сем	I сем	II сем	I сем	II сем	I сем	II сем
Визначає власні/чужі потреби в організації побуту та вирішує їх у взаємодії з іншими									
Розрізняє види побутової техніки									
Безпечно використовує побутову техніку для вирішення проблем									
Підсумкова оцінка									

Персональний бланк досягнень у виконанні проєкту

Проект _____

Учень/учениця _____

Учитель/вчителька _____

«Проектує та виготовляє вироби»

I. Проектування виробу

Рівні Критерії	П – початковий (1–3 б.)	С – середній (4–6 б.)	Д – достатній (7–9 б.)	В – високий (10–12 б.)
I. Формую задум – формулюю проблемну ситуацію, тему й мету проєкту, обираю об'єкт проєктно-технологічної діяльності	Розумію проблемну ситуацію і мету проєкту, яку сформулював для мене вчитель. Мені байдуже, який об'єкт я проєктуватиму і виготовлятиму	Формулюю проблемну ситуацію, тему й мету проєкту з допомогою вчителя. Керуюся порадами вчителя у виборі об'єкта проєктно-технологічної діяльності	Аналізую проблемні ситуації, формулюю проблему, тему й мету проєкту. Дослухаюся до пропозицій інших. Проявляю власні інтереси у виборі об'єкта проєктно-технологічної діяльності	Досліджую і формулюю проблемну ситуацію, тему й мету проєкту. Прогнозую наслідки розв'язання проблемної ситуації. Вникаю у пропозиції інших, приймаю рішення щодо вибору об'єкта проєктно-технологічної діяльності
Самооцінка				
Оцінка вчителя				
II. Моделюю об'єкт проєктування – генерую проєктні ідеї, відображаю їх у малюнку	Відтворюю на папері малюнок об'єкта проєктування лише за зразком	Розробляю модель майбутнього виробу лише з допомогою вчителя	Продукую проєктні ідеї в кольоровому малюнку відповідно до наперед розроблених критеріїв	Застосовую творчі методи моделювання. Обґрунтовую доцільність розробленої моделі відповідно до наперед розроблених критеріїв
Самооцінка				
Оцінка вчителя				
III. Конструюю об'єкт проєктування – визначаю кількість деталей, їхні розмірні характеристики, розробляю робочий ескіз, добираю і розраховую матеріали	Називаю кількість деталей у змодельованому об'єкті проєктування, розробляю робочий ескіз, добираю матеріали для його виготовлення під керівництвом учителя	Пояснюю конструкцію об'єкта проєктування. Розробляю робочий ескіз, добираю і розраховую кількість матеріалів з допомогою вчителя	Конструюю об'єкт проєктування, розробляю ескіз, визначаю габаритні розміри, добираю потрібні матеріали й інструменти, здійснюю необхідні розрахунки самостійно	Експериментую з конструкцією об'єкта проєктування, розробляю ескіз або креслення з врахуванням габаритних розмірів, обґрунтовую добір матеріалів, розраховую їх кількість і витрати на них
Самооцінка				
Оцінка вчителя				
IV. Визначаю технологічну послідовність виготовлення виробу	Називаю послідовність технологічних операцій за інструкцією вчителя	Розробляю технологічну картку з допомогою вчителя	Самостійно розробляю технологічну картку з незначними помилками	Творчо розробляю технологічну картку, виходячи за межі визначених алгоритмів
Самооцінка				
Оцінка вчителя				

II. Технологія виготовлення виробу

Рівні Критерії	П – початковий (1–3 б.)	С – середній (4–6 б.)	Д – достатній (7–9 б.)	В – високий (10–12 б.)
<i>Виконую технологічні операції у визначеній послідовності</i>	Виконую технологічні операції лише під контролем та з допомогою вчителя	Виконую технологічні операції, допускаючи помилки	Виконую технологічні операції, допускаючи незначні помилки	Виконую якісно технологічні операції, удосконалюю технологію, допомагаю однокласникам
Самооцінка				
Оцінка вчителя				
<i>Раціонально розмічаю деталі виробу на матеріалі</i>	Раціональне розмічання деталей виробу на матеріалі не враховую	У розмічанні деталей виробу на матеріалі допускаю помилки	Раціонально розмічаю деталі виробу на матеріалі	Раціонально розмічаю деталі виробу на матеріалі, творчо добираю способи розмічання
Самооцінка				
Оцінка вчителя				
<i>Дотримуюся правил безпечної праці та санітарних норм</i>	Правила систематично порушую	Дотримуюся правил не завжди	Дотримуюсь правил старанно	Організую діяльність відповідно до правил
Самооцінка				
Оцінка вчителя				

III. Рефлексія

Рівні Критерії	П – початковий (1–3 б.)	С – середній (4–6 б.)	Д – достатній (7–9 б.)	В – високий (10–12 б.)
<i>Упорядковую матеріали особистого портфоліо</i>	Матеріали для портфоліо не збираю	Матеріали портфоліо зібрані не за всіма етапами проекту	Аналізую й упорядковую матеріали особистого портфоліо	Оцінюю ефективність упорядкованих матеріалів портфоліо
Самооцінка				
Оцінка вчителя				
<i>Оцінюю результати власної проєктно-технологічної діяльності</i>	Мені важко оцінити результати власної проєктно-технологічної діяльності	Моя оцінка результатів проєктно-технологічної діяльності не співпадає з оцінкою вчителя	Оцінюю результати проєктно-технологічної діяльності за матеріалами портфоліо, враховую коментарі вчителя	Обґрунтовано оцінюю результати власної проєктно-технологічної діяльності, моя оцінка співпадає з оцінкою вчителя
Самооцінка				
Оцінка вчителя				
<i>Презентую результати проєктно-технологічної діяльності</i>	Презентую власні результати навчання усно й невпевнено	Презентую власні результати навчання з помилками	Презентую результати навчання з використанням цифрових засобів	Презентую результати навчання, поширюю презентацію в цифрових середовищах
Самооцінка				
Оцінка вчителя				

Загальна оцінка за проєкт

Критерії \ Рівні	П – початковий (1–3 б.)		С – середній (4–6 б.)		Д – достатній (7–9 б.)		В – високий (10–12 б.)	
	Само оцінка	Оцінка вчителя	Само оцінка	Оцінка вчителя	Само оцінка	Оцінка вчителя	Само оцінка	Оцінка вчителя
I. Проєктує виріб [ТЕО 1.1]								
II. Виготовляє проєктований виріб за визначеною технологічною послідовністю [ТЕО 1.2]								
III. Оцінює і презентує результати проєктно-технологічної діяльності [ТЕО 1.3]								
<i>Підсумкова самооцінка</i>								
<i>Підсумкова оцінка вчителя</i>								

Коментарі вчителя/вчительки щодо досягнень учня/учениці

Дата	Пропозиції щодо покращення досягнень

Критерії оцінювання рівнів компетентностей учнів, що визначені в персональному оцінному бланку, дають можливість скласти розгорнуту характеристику досягнень кожного учня в динаміці, виявити, які види діяльності споріднені їхнім здібностям та професійним намірам, відстежувати їхній поступ у навчанні, враховувати, що за деякими критеріями того чи іншого показника учень може виявитися на більш високому або нижчому рівні, ніж тому, який він демонструє в цілому. Така форма оцінювання забезпечує якісну оцінку навчальних досягнень учня, показує його основні успіхи й прогалини, аналіз яких дає змогу усвідомлено планувати удосконалення власної навчальної діяльності, вибудовувати індивідуальну траєкторію навчання.

Використані джерела

1. Державний стандарт базової середньої освіти: затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898. Оприлюднено на сайті Кабінету Міністрів.
2. Мачача Т. С.. Формування проектно-технологічної культури учнів основної школи у процесі трудового навчання : Дис... канд. Наук. 13.00.02. 2010. Київ. 233 с. <https://lib.iitta.gov.ua/713852/>
3. Мачача Т. С. Формувальне оцінювання як основа структурування підручників «Технології» для базової середньої освіти. *Проблеми сучасного підручника* (32). 2024. С. 105–121. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741730/1/%D0%9C%D0%B0%D1%87%D0%B0%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F_document-15.pdf
4. Мачача Т. С. Особливості реалізації змісту технологічної освітньої галузі в 7 класах базової середньої освіти. *Загальна середня освіта України в умовах воєнного стану та відбудови: упроваджуємо базове предметне навчання в 7 класі / методичний порадиш науковців Інституту педагогіки НАПН України до початку нового 2024–2025 навчального року: методичні рекомендації / за заг. ред. Олега Топузова, Тетяни Засекиної : Ін-т педагогіки НАПН України. [Електронне видання]. Київ : Педагогічна думка, 2024. С. 147-170. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/742317/1/%D0%9C%D0%B0%D1%87%D0%B0%D1%87%D0%B0_Zahalno-serednia-osvita5-147-171.pdf*
5. Модельна навчальна програма. Технології. 5–6 кл. (2021) / Кільдеров Д., Мачача Т., Юрженко В., Луп'як Д. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/736581/1/Tekhnol.5-6-kl.Kilderov.ta.in.14.07.pdf>
6. Модельна навчальна програма. Технології. 7–9 кл. (2023) / Мачача Т. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/736583/1/Tekhnolohiyi.7-9.kl.Machacha.14.08.2023.pdf>
7. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання» № 1093 від 02.08.2024 р. https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-rekomendatsii-shchodo-otsiniuvannia-rezultativ-navchannia?fbclid=IwY2xjawEhNsRleHRuA2FlbQIxMAABHRfBxPaC6FzgccAGmcLkIGKKzt1lBg8VWaeGAvfHStc8F-l356ljuSDVw_aem_9KBtR1ObSw5cZE0yC1FHCg
8. Типова освітня програма для 5–9 класів закладів загальної середньої освіти. Затв. наказом Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024. № 1120. <https://mon.gov.ua/npa/pro-vnesennia-zmin-do-typovoi-osvitnoi-prohramy-dlia-5-9-klasiv-zakladiv-zahalnoi-serednoi-osvity>